

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΕΝΙΑΙΑΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ 2023-2024

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ

Διάρκεια εξέτασης: Ενενήντα λεπτά (90΄)

ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της Στήλης Α΄ αντιστοιχεί με **ένα (1)** στοιχείο της Στήλης Β΄. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τους αριθμούς της Στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη Στήλη Β΄ περισεύουν **δύο (2)** στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Βασιλεία	α. Επικράτηση των ευγενών
2. Αριστοκρατία	β. Επικράτηση ενός ευγενούς με τη στήριξη του λαού
3. Ολιγαρχία	γ. Επικράτηση του ενός
4. Δημοκρατία	δ. Επικράτηση των λίγων
	ε. Επικράτηση του λαού
	στ. Επικράτηση των γεωργών

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στα τετράδια απαντήσεών σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

α. Σημαντικά δείγματα της μυκηναϊκής αρχιτεκτονικής ήταν οι οχυρωμένες ακροπόλεις με τα ανάκτορα.

β. Ο Περικλής ήταν Κύπριος βασιλιάς της Σαλαμίνας.

γ. Η γεωμετρική διακόσμηση αποτελείται αποκλειστικά από μορφές ανθρώπων και ζώων.

δ. Κατά τον Α΄ Αποικισμό υπήρξε μετακίνηση ελληνικών πληθυσμών προς τη Δύση.

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A3. Να τοποθετήσετε τις πιο κάτω ιστορικές εποχές στη σωστή χρονολογική σειρά ξεκινώντας από την αρχαιότερη και αριθμώντας τις από το 1 μέχρι το 4. Η απάντησή σας να γραφεί στο τετράδιο απαντήσεών σας.

- α. Κλασική Εποχή
- β. Γεωμετρική Εποχή
- γ. Εποχή Χαλκού
- δ. Αρχαϊκή Εποχή

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις δύο (2) ερωτήσεις.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. Συνέδριο της Κορίνθου (συμμετέχοντες, τρεις [3] αποφάσεις)

(7 μονάδες)

β. Κτιστοί βασιλικοί τάφοι της Σαλαμίνας (χρονική τοποθέτηση/εποχή, δύο [2] μέρη από τα οποία αποτελούνταν, δύο [2] ελληνικά ταφικά έθιμα)

(8 μονάδες)

B2. «Οι ιστορικοί χρησιμοποίησαν τον όρο πόλη-κράτος, για να δηλώσουν την έννοια του χώρου και συγχρόνως της οργανωμένης κοινότητας ανθρώπων κάτω από μια εξουσία».

Σε κείμενο έκτασης 100-120 λέξεων, να παρουσιάσετε τα συστατικά στοιχεία των πόλεων-κρατών από γεωγραφική και οργανωτική άποψη. Στη συνέχεια, να αναφερθείτε στη σημασία του θεσμού αυτού.

(20 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να μελετήσετε με προσοχή τα παρακάτω παραθέματα και να απαντήσετε σε ΟΛΑ τα ερωτήματα.

Γ1.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Ι

«Από τα μνημεία που σώζονται τίποτα δεν δίνει καλύτερα το στίγμα της Κλασικής Ελλάδας όσο ο Παρθενών, που ακόμα και σήμερα δεσπόζει στην πόλη των Αθηνών. Επιβλητικός στο σύνολο αλλά κομψός στις λεπτομέρειές του, μεγαλοπρεπής αλλά καθόλου συνθλιπτικός, ο Παρθενών χαρακτηρίζεται από την αρμονική συνάρθρωση του κάθε μέρους με όλα τ' άλλα και με το σύνολο. [...] Αμέσως μετά την ολοκλήρωση του Παρθενώνα, άρχισε να κατασκευάζεται μια πανηγυρική είσοδος στην Ακρόπολη, τα Προπύλαια [...] με δυο Δωρικές προσόψεις που θύμιζαν εισόδους ναών και συνδέονταν από μια Ιωνική κιονοστοιχία. Δύο άλλα, μεταγενέστερα, κτίσματα της

Ακρόπολης ήταν καθαρά Ιωνικού ρυθμού: το Ερέχθειο και ο Ναός της Αθηνάς Νίκης. Όπως προκύπτει και από την ονομασία, ο Ιωνικός Ρυθμός γεννήθηκε στις ελληνικές πόλεις της Μικράς Ασίας και στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Ο Ελληνικός πολιτισμός όφειλε πολλά στις Ιωνικές πόλεις. [...] Ο Δωρικός Ρυθμός ήταν για τους Δωρικής καταγωγής Έλληνες ο «εθνικός» τους ρυθμός. [...] Η ύπαρξη, επομένως, ναών με Ιωνικούς κίονες κάτω από τον Δωρικό Παρθενώνα ίσως να είχε και κάποια πολιτική σημασία, υποδηλώνοντας την ενότητα του ελληνικού κόσμου υπό την ηγεσία της Αθήνας, για την αντιμετώπιση των Περσών.»

Φλέμινγκ, Χ., Ιστορία της Τέχνης, Υποδομή, Αθήνα 1998, σελ. 108-111.

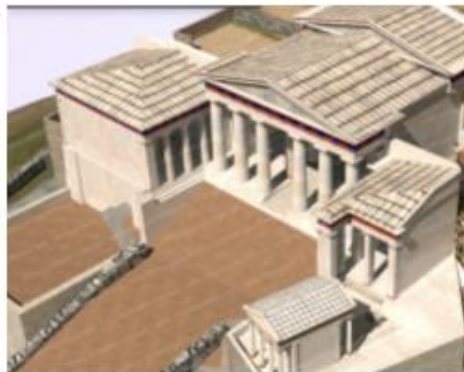
ΠΑΡΑΘΕΜΑ II

1

2

3

α. Με βάση το παράθεμα I και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε και να σχολιάσετε **δυο (2)** αξίες που προβάλλονται στον πολιτισμό της κλασικής εποχής.

(8 μονάδες)

β. Παρατηρώντας με προσοχή τις εικόνες του παραθέματος II, να αντιστοιχίσετε τους αριθμούς της κάθε εικόνας (1, 2 και 3), με τα παρακάτω οικοδομήματα, τα οποία βρίσκονται στην Ακρόπολη των Αθηνών. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τον αριθμό της κάθε εικόνας και δίπλα από τον καθένα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

(i) Παρθενώνας (ii) Ερέχθειο (iii) Προπύλαια

(9 μονάδες)

Γ2.

Παράθεμα Ι

Λοιπόν ο Γόργος, χάνοντας την πόλη, κατέφυγε στους Μήδους κι ο Ονήσιλος πήρε την εξουσία της Σαλαμίνας και προσπαθούσε να πείσει όλους τους Κυπρίους να επαναστατήσουν μαζί του. [...]. Κι όσο για τους Ίωνες που ναυμάχησαν στην Κύπρο, όταν έμαθαν την καταστροφή του Ονησίλου κι ότι οι Πέρσες πολιορκούσαν όλες τις άλλες πολιτείες της Κύπρου, εκτός από τη Σαλαμίνα, κι ότι αυτή την είχαν παραδώσει οι Σαλαμίνιοι στον Γόργο, τον προηγούμενο βασιλιά τους, μόλις λοιπόν τα έμαθαν αυτά οι Ίωνες, αμέσως γύρισαν με τα καράβια τους στην Ιωνία. Από τις πόλεις της Κύπρου περισσότερο καιρό άντεξαν οι Σόλοι, που οι Πέρσες την κυρίεψαν ύστερα από τέσσερις μήνες, σκάβοντας λαγούμια κάτω από το τείχος που την έζωνε.

Ηροδότου Ιστορία, 5.104 -105, 115 (μτφρ. Η. Σπυρόπουλος)

Παράθεμα ΙΙ

Όραμα του Ευαγόρα ήταν να ενώσει όλα τα βασίλεια της Κύπρου σ' ένα ενιαίο κράτος κάτω από την ηγεμονία της Σαλαμίνας και να αποτινάξει τον περσικό ζυγό. Προσπάθησε πρώτα με ειρηνικά μέσα να επιτύχει την πραγματοποίηση του σχεδίου του. Μερικές πόλεις τον ακολούθησαν, άλλες όμως όχι, κι έτσι προέκυψε η ανάγκη να χρησιμοποιήσει βία [...]. Ο κυπριακός πόλεμος διάρκεσε μια δεκαετία. Παρά την αρχική βοήθεια των Αθηναίων, τα πράγματα δυσκόλεψαν για τον Ευαγόρα, όταν το 386 π.Χ., σύμφωνα με την Ανταλκίδειο Ειρήνη, οι Αθηναίοι αναγνώρισαν την περσική κυριαρχία στην Κύπρο. Εν τούτοις ο Ευαγόρας συνεχίζει τον αγώνα μόνος του, αναγκάζεται όμως να συνάψει ειρήνη με τον Μεγάλο Βασιλέα [...].

Γιάννης Κυπρής, Η εδραίωση του ελληνισμού στην Κύπρο την εποχή των πόλεων βασιλείων μέσα από τα νομίσματα, Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου, Λευκωσία 1999, σελ. 34 – 36.

α. Με βάση τα δύο παραθέματα (I και II) να αναφέρετε **δύο (2)** κοινές ενέργειες του Ονήσιλου και του Ευαγόρα.

(3 μονάδες)

β. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα των ενεργειών στην κάθε μια από τις δύο περιπτώσεις; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από τα παραθέματα.

(12 μονάδες)

γ. Να κρίνετε την απόφαση των Περσών να συνάψουν ειρήνη με τον Ευαγόρα, δικαιολογώντας την απάντησή σας.

(3 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

Στο Δειγματικό Δοκίμιο περιλαμβάνονται ερωτήσεις/ ασκήσεις απ' όλην τη Διδακτέα Ύλη, όπως έχει καθοριστεί στα Πλαίσια Μάθησης. Η Εξεταστέα Ύλη θα ανακοινωθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.